

(Confederation of Scottish Mini-Clumps). Feladata lesz az együttműködés szervezésével kapcsolatos kérdések vizsgálata is.

(Autoref. alapján)

01/440

GOH, Dion: PADLs: supporting digital scholarship in digital libraries = *Aslib Proc.* 53.vol. 2001. 8.no. 325-337.p. Bibliogr.

A PADL, a használók digitális tudományos tevékenységét támogató és általuk is gyarapított digitális könyvtár

Állományalakítás; Elektronikus könyvtár; Tudományos kutatás

A cikk elmagyarázza a „digitális kutatás” (digital scholarship) fogalmát: ez olyan folyamat, amelynek során a kutatók a tudományos munka során teljes egészében elektronikus környezetben dolgoznak, digitális információhordozókkal. Javaslatot

tesz a használók bevonásával fejlesztett digitális könyvtárak (patron-augmented digital libraries (PADL) létrehozására. Az ilyen könyvtárak nemcsak a digitális dokumentumok keresését és szolgáltatását biztosítják, hanem megengedik, hogy a használók maguk is megváltoztassák-fejlesszék a könyvtár állományát, pl. annotációkkal, eredeti írásokkal vagy az állomány rendszerezésével. Végül bemutatja a „Synchrony” nevű PADL prototípust, amely videórészletekhez és a hozzájuk kapcsolódó szöveges átiratokhoz nyújt hozzáférést. A Synchrony lehetővé teszi, hogy a használók keresnek a videóállományban, annotációkat/eredeti fogalmazásokat készítsenek a képsorokhoz, majd a képet és szöveget integrálva önálló videó-bemutatókat állítsanak össze. Ezután, megfelelő ellenőrzés mellett, ezeket új dokumentumként be lehet építeni a könyvtár állományába.

(Autoref.)

Lásd még 324, 328, 433

KAPCSOLÓDÓ TERÜLETEK

Kiadói tevékenység

01/441

ADAMIEC, Witold: Dobre czasy? = *Poradnik Bibl.* 2001. 5.no. 3-5.p.

A könyvkiadás helyzetéről

Könyvkiadás

Napjainkban a legkülönbözőbb foglalkozású lengyelek sokasága panaszkodik: „Tíz évvel ezelőtt sokkal

jobb volt”. A könyvtárosok sem kivételek. Mondják: jobbak voltak a fizetések, több pénz szolgált az állománygyarapítást.

Szerzőnk – fellapozva a korábbi szaksajtót – a szocializmus korának állománygyarapítási anomáliáin mutatja ki: korántsem volt olyan jó minden. Ennek bizonyítására megemlíti, hogy a könyv- és folyóiratkiadásnak rengeteg „musskiadányt” kellett produkálnia, az érdekes művek, nehogy szó

érje a ház elejét, jórészt alacsony példányszámban jelentek meg. A kiadási-újradadási ciklus akár évekig is eltartott, a könyvtárak nem költhették el pénzeszközeiket arra és csak arra, amire ténylegesen szükségük volt. Hiányzott az érdemi információ a megjelenés előtt álló és megjelent művekről, az állandó papírhány és a kötetzeti anyagok hiánya tovább lassította az átfutást.

A nagyra törő tervek ellenére a teljesítmények számszerűségeivel is baj volt a hetvenes évek közepétől. 1990-ben pl. 20 ezer cím jelent meg 78 millió példányban. Ezt már az 1999. évi produkció is túlszárnyalta (24,5 ezer cím, 156 millió példány).

Napjaink könyvkiadására az átmeneti korszak számos bizonytalansága és rendetlensége a jellemző, bár a konszolidáció jelei is mindinkább megmutatkoznak benne. Magyarán: több az előnye, mint a hátránya. Egészében véve, megszűnt a papírhány, új előállítási technikák-technológiák jelentek meg, megszűnt a cenzúra (és az öncenzúra), rugalmasabb lett a könyvkereskedelem, miközben lazult az előkészítő munkák színvonala, a verseny miatt nem alakult ki megbízható információs rendszer a publikált művekről (bár a meghatározó kb. 200 nagy kiadó intenzíven tájékoztat működéséről), a kis példányszámok miatt a könyvek ára mértéktelelenül megnövekedett.

A szerző reményét fejezi ki, hogy a könyvtárak egyszer majd olyan időket is megélnék, olyan kedvező éveket, amikor lesz mit és lesz mivel gyarapítani.

(Futala Tibor)

Lásd még 334, 336

Az ismertetett cikkek forrásai:

- Alexandria – Alexandria (GB)
- Am.Libr. – American Libraries (US)
- Aslib Proc. – Aslib Proceedings (GB)
- Bibliografiá – Bibliografiá (RU)
- Biblioteka – Biblioteka (RU)
- Bibliotekarz – Bibliotekarz (PL)
- Bibliotekovedenie – Bibliotekovedenie (RU)
- Bibliothek – Bibliothek. Forschung und Praxis (DE)
- Bibliotheksdienst – Bibliotheksdienst (DE)
- Biul.Inf.BN – Biuletyn Informacyjny Biblioteki Narodowej (PL)
- Boll. AIB – Bolletino AIB (IT)
- Bottom Line – The Bottom Line (US)
- BuB – BuB Forum für Bibliothek und Information (DE)
- Bull.SAK – Bulletin Slovenskej Asociácie Knižnic (SK)
- Collect.Manage. – Collection Management (US)
- Coll.Res.Libr. – College and Research Libraries (US)
- Čtenář – Čtenář (CZ)
- Doc.Bibl. – Documentation et Bibliothèques (CA)
- Documentaliste – Documentaliste (FR)
- El.Libr. – Electronic Libraries (I)
- Interlend.Doc. Supply – Interlending and Document Supply (GB)
- J.Acad.Libariansh. – Journal of Academic Librarianship (US)J.Doc. – Journal of Documentation (GB)
- J.Interlibr.Loan Doc.Del.Inf.Supply – Journal of Interlibrary Loan, Document Delivery and Information Supply (US)
- J.Libariansh.Inf.Sci. – Journal of Librarianship and Informations Sciene (GB)
- Kirjastolehti – Kirjastolehti (FI)
- LIBER Q. – LIBER Quarterly (I)
- Libr.Adm.Manage. – Library Administration and Management (US)
- Libr.Hi Tech – Library Hi Tech (US)
- Libr.Inf.Briefings – Library and Information Briefings (GB)
- Libr.J. – Library Journal (US)Libr.Manage. – Library Management (GB)

Libr.Rev. – Library Review (GB)Libri – Libri (I)

Med.Ref.Serv.Q. – Medical Reference Services Quarterly
(US)

Naučn.Teh.Bibl. – Naučnye i Tehničeskie Biblioteki (RU)

Naučn.Teh.Inf. – Naučno-Tehničeskaâ Informaciâ (RU)

New Rev.Acad.Libriansh. – The New Review of
Academic Librarianship (GB)

NFD Inf. – NFD Information (DE)

Poradnik Bibl. – Poradnik Bibliotekarza (PL)

Program – Program (GB)

Public Libr.J. – Public Library Journal (GB)

Ref.User Serv.Q. – Reference and User Services Quarterly
(US)

Sci.Technol.Lib. – Science and Technology Libraries (US)

Signum – Signum (FI)

Z.Bibliothekswes.Bibliogr. – Zeitschrift für
Bibliothekswesen und Bibliographie (DE)